

HEL 2024-011399.
Helsingin kaupunki, kirjaamo

Kommentti uuden luonnonsuojelualueohjelman luonnokseen (HEL 2024-011399).

Töölönlahden jo tunnustettu suojelutarve on varmistettava ja se on otettava päätettävänä suojelualueena mukaan uuteen luonnonsuojeluohjelmaan.

Töölön kaupunginosat – Töölö ry on yhdessä muiden alueen kaupunginosayhdistysten ja Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen kanssa tehnyt 12.9.2022 Helsingin kaupungille aloitteen Töölönlahden vesialueen suojelemisesta.

Kaupunkiympäristölautakunta on lausunnossaan kaupunginhallitukselle 14.2.2023 todennut, että Töölönlahden *”vesialue soveltuu luontoarvojensa puolesta luonnonsuojelualueeksi. Sen sijainti on niin keskeinen, että se tarjoaa jo nykyisin hyvin suurelle määrälle asukkaita ja vierailijoita mahdollisuuden lähiluontoelämykseen. Tämän turvaamiselle kauas tulevaisuuteen luonnonsuojelualueen status tarjoaisi parhaat edellytykset.”*

Töölönlahti soveltuu kiistatta luonnonsuojelualueeksi myös useamman Luonnonsuojelulain (1996) 10 § 1 momentissa luetellun kohdan mukaan kuten 1) uhanalaisten tai harvinaisten lajien (useita vesilintulajeja) pesintä sekä 4) erityinen luonnonkauneus ja 7) suojelun tarve edustavuuden, tyypillisyyden tai kauneuden vuoksi.

Töölönlahden suojelua on kuitenkin otettu mukaan Helsingin 4. luonnonsuojeluohjelman luonnokseen vain pistemäisenä kohteena, jonka asema ohjelmassa on epämääräinen ja suojelun tavat vielä ratkaisematta.

Yhdistyksemme on saanut kaupungin eri toimijoilta ristiriitaista ja vain epämääräistä tietoa syistä, joiden takia Töölönlahden suojelua ei ole sen tunnistetusta suojelutarpeesta ja suojelun laajasta kannatuksesta kaupunkilaisten osalta huolimatta lähdetty aktiivisesti edistämään kaupungin toimesta.

Vesialueen omistussuhteet

Toisaalta ongelmaksi on ilmoitettu alueen omistussuhteet ja se, että noin neljännes Töölönlahden vesialasta rautatien silta-aukosta Linnunlaulun suuntaan Helsinginkadulle pohjoiseen on valtion omistuksessa. Kuten kaupunkiympäristölautakunnan esittelijän perusteluissa 14.2.2023 todetaan kaupungin alueen mahdollinen rauhoittaminen ei kuitenkaan liene valtion omistustavoitteiden vastaista eikä riippuvaista vesialueeseen rajoittuvan maa-alueen hallinnasta. Esittelijän perusteluissa kehoitetaan kuitenkin kääntymään asiassa valtion puoleen lausuntopyynnöllä ja todetaan, että *”alueen eheyden kannalta olisi ihanteellista, jos myös valtio rauhoittaisi oman vesialueensa. Valtion omistaman alueen mahdollinen luonnonsuojelulain mukainen rauhoitusprosessi on erilainen, eikä sitä kannata kytkeä kaupungin omiin päätöksiin.”*

Töölönlahden luonnonsuojeluesityksessämme totesimme jo, että *”niiltä osin kuin luonnonsuojelualueen vesi- tai maa-alueiden omistus on Suomen valtiolla esitämme, että kaupunki neuvottelee valtion kanssa siitä, että valtio omalta osaltaan mahdollistaa esityksemme.”*

Yhdistyksemme kysyy edelleen onko aikomusten mukaisesti valtion kanssa alettu käydä neuvotteluita alueen suojelusta ja pyydetty valtiolta asiasta lausuntopyyntö?

Lisäksi yhdistyksemme ehdottaa, että jos neuvottelut valtion kanssa asiasta eivät etene niin luonnonsuojelualue perustetaan nyt ensisijaisesti kaupungin omistuksessa olevalle vesialueelle. Vastaavan ehdotuksen on tehnyt Töölö Seura ry: omassa kannanotossaan.

Yhdymme myös Töölö-Seura ry:n vaatimukseen, että Töölönlahden suojelusta kaupungin osalta on tehtävä päätös Helsingin 4. luonnonsuojeluohjelman hyväksymisen yhteydessä. Päätöksentekijänä asiassa tulee olla kaupunginvaltuusto.

Alueen tapahtumakäyttö

Yhdistyksemme on kuitenkin saanut kaupungin asemakaavoituksesta tietoa, että ongelma Töölönlahden suojelun varmistamisessa, ei johtuisi edellä mainituista omistussuhteista, jotka olisivat helposti ratkaistavissa vaan siitä, että vesialuetta ei haluta kaupunkilaisten tahdon vastaisesti suojella, koska se voisi vaarantaa virkistysalueen tapahtumakäyttöä ja erilaisten keinotekkoisten virkistysrakenteiden tuomista vesialueelle.

Yhdistyksemme toteaa, että suojeluesityksen tarkoitus on juuri varmistaa alueen suosituin ja paras virkistyskäyttö, joka koostuu täysin ainutlaatuisesta tilaisuudesta ulkoilla ja virkistyä lähiluonnossa ja Töölönlahden rikkaan ja monipuolisen linnuston läheisyydessä keskellä pääkaupunkia.

Nämä luontoarvot, ei suinkaan erikseen rakennettavat keinotekoiset tapahtumarakenteet, tekevät Töölönlahdesta suositun virkistysalueen ja ulkoilureitin etenkin kantakaupungissa asuville.

Yhdistys huomauttaa, että alueen suojelu ei millään tavoin estä alueen suosituinta ja parasta virkistyskäyttöä eli lähiluonnossa ulkoilua kaupungin keskustassa. Sen sijaan tätä parasta virkistyskäyttöä uhkaavat ja estävät sellaiset tapahtumasuunnitelmat, jotka häiritsevät alueen ainutlaatuisia linnustoja ja luontoarvoja. Siksi totesimme esityksessä, että *”perustettavan luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksissä on kiinnitettävä huomiota etenkin siihen, ettei Töölönlahdelle saa tuoda sellaista toimintaa ja tapahtumia, jotka häiritsevät lahdella pesivää linnustoa.”*

Huomautamme, että alueen parhaimman ja kaupunkilaisten tahdon mukaisen virkistyskäytön mahdollistaminen ja jatkaminen myös tuleville sukupolville vaatii alueen luontoarvojen ja linnuston turvattua suojelua ja Töölönlahden ottamista määritettynä alueena mukaan Helsingin 4. luonnonsuojeluohjelmaan. Töölönlahden suojelusta kaupungin osalta on päätettävä yhdessä luonnonsuojeluohjelman hyväksymisen yhteydessä.

Helsingissä 1.11.2022

Töölön kaupunginosat – Töölö ry.
Hiekkarannantie 9 00100 Helsinki
www.toolonkaupunginosat.fi
info@toolonkaupunginosat.fi

Yhdistyksen puolesta

Markku Koivusalo

Markku Koivusalo
Töölön kaupunginosat – Töölö ry:n hallituksen puheenjohtaja